

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 3, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Crèdits	1.12 presencials (28 hores) 2.88 no presencials (72 hores) 4 totals (100 hores).
Grup	Grup 3, 1S(Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
María de la Cruz Gomila González mcruz.gomila@uib.es	15:00h	16:00h	Dilluns	26/09/2011	30/09/2012	Beatriu de pinos 14

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Màster Universitari de Formació del Professorat	Postgrau		Postgrau

Contextualització

Una part del programa dona a conèixer quins són els principals canvis que es donen a l'adolescència. Encara que aquests canvis indiquen tendències generals, i no es pot oblidar la gran variabilitat de comportaments que es poden trobar en aquest període.

L'altre part del programa concreta els principals models d'aprenentatge dins els contexte escolar, tenint en compte els factors intra i interpersonals, que condicionen el procés d'ensenyança-aprenentatge, tant per part del professorat com de l'alumnat.

Objectius generals de l'assignatura:

- Comprendre els principals canvis psicofisiològics, cognitius i socioemocionals, així com el procés de reorganització de la identitat personal.
- Adquirir els coneixements necessaris per poder analitzar, comprendre i tractar els problemes educatius, la realitat escolar, així com els processos d'ensenyament-aprenentatge.
- Reflexionar sobre l'aplicabilitat dels continguts explicats en situacions reals a l'aula, i desenvolupar una actitud adequada i assertiva en el tractament dels problemes.

Requisits

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 3, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

Recomanables

L'assignatura té caràcter introductori, per tant, no té prerrequisits essencials.

Competències

Específiques

1. Conèixer, en el cas de l'Orientació psicopedagògica i professional, els processos i recursos per a la prevenció de problemes d'aprenentatge i convivència, i els processos d'avaluació i orientació acadèmica i professional. (17).
2. Desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques que respectin la diversitat de l'alumnat, adaptant l'acció educativa i orientadora a les diferents característiques personals i col·lectives. (24).
3. Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten a alumnes amb diferents capacitats i ritmes d'aprenentatge. (26).
4. Exercir la tutoria individual i grupal dels alumnes, col·laborant amb el Departament d'Orientació i altres docents del centre i, si escau, amb els diferents agents d'intervenció socioeducativa. (31).
5. Analitzar i qüestionar les pròpies concepcions sobre els diferents aspectes relacionats amb la professió docent. (41).

Genèriques

1. Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament-aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels alumnes així com a l'orientació dels mateixos, tant a nivell individual com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre. (2).
2. El disseny i desenvolupament d'espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte cap als drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible. (5).
3. Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'alumne i estimular la capacitat per aprendre tot sol i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i decisió que facilitin l'autonomia, la confiança i iniciativa personals. (6).
4. Conèixer els processos d'interacció i comunicació dins l'aula, assolir les habilitats socials necessàries per fomentar l'aprenentatge i la convivència dins l'aula, i solucionar problemes de disciplina i resolució de conflictes. (7).

Continguts

- Es pretén donar a conèixer les característiques evolutives de l'alumnat, el seu desenvolupament cognitiu, emocional i social.
- Conèixer els factors intrapersonals del procés d'ensenyança-aprenentatge
- I els factors socioambientals i interpersonals d'ensenyança-aprenentatge
- Així com estratègies i processos d'aprenentatge

Continguts temàtics

1. Característiques de l'adolescent

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 3, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

- Desenvolupament físic
- Desenvolupament cognitiu
- Desenvolupament social i emocional

2. Els processos d'aprenentatge

- El concepte d'aprenentatge.
- Principals models d'aprenentatge i la seva aplicació a l'àmbit educatiu: conductisme, aprenentatge social (Bandura), i cognitivisme (Piaget, Vygotsky, Bruner, Ausubel)
- Concepció constructivista de l'aprenentatge.
- Fracàs escolar (l'alumne amb problemes atencionals, l'alumne 'vago', l'alumne indisciplinat, l'alumne insegur, l'alumne lent).

3. Factors intrapersonals del procés d'ensenyament-aprenentatge

- La intel·ligència
- La motivació i l'autoconcepte
- La personalitat
- Autocontrol i autoestima
- Les estratègies d'aprenentatge; variables que condicionen i determinen el procés d'ensenyament-aprenentatge.

4. Factors interpersonals del procés d'ensenyament-aprenentatge

- El centre educatiu com a context d'aprenentatge i desenvolupament.
- Característiques d'un bon professor. Tipus de professors.
  - Tipus de professors: característiques de personalitat i factors que afavoreixen el rendiment de l'alumne. Autocontrol, fermesa, flexibilitat, respecte als alumnes, creativitat, actitud activa.
  - Potenciar participació dels alumnes.
  - Prevenció de l'estrès del docent: actituds i conductes preventives. Autocontrol cognitiu i emocional, autoestima del docent, afrontament i resolució de conflictes amb pares, alumnes i altres professionals de l'educació, presa de decisions, tècniques cognitives per manejar l'estrès.
- Família (context familiar); personalitat dels pares, estils educatius, ambient familiar, relació amb l'adolescent, grau d'ajuda en la organització i amb les tasques escolars, etc.
- Els amics; Diferents tipus de influències; com afecten les relacions socials entre iguals al rendiment acadèmic.
- Educació socio-emocional a l'aula. Aspectes afectius, relacionals i de construcció de significats en els processos d'interacció educativa i de mediació. Comunicació amb l'adolescent. Comunicació amb les famílies. L'Assertivitat del professor i habilitats de comunicació: Establir relacions personals i personalitzar l'ensenyament sense perdre l'objectiu docent. Coherència, claredat, entusiasme, estructuració del contingut verbal.

Metodologia docent

Es realitzaran:

- Classes expositives generals, seminaris i tallers
- Estudi de casos
- Anàlisi-comentaris de documents i materials
- Exposicions i debats a classe

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprenentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 3, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

- Elaboració d'activitats d'aprenentatge i avaluació

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Exposicions teòriques	Grup gran (G)	S'explicaran a classe els continguts teòrics de l'assignatura
Classes pràctiques	Tallers	Grup gran (G)	Es treballaran en grups petits els continguts pràctics de l'assignatura, aplicant el vist a teoria en contextes escolars. Es valorarà positivament l'assistència a classe i la participació en les tallers de manera activa.
Avaluació	Examen	Grup gran (G)	Es realitzarà un exàmen a final de curs per valorar l'adquisició dels coneixements teòrics i pràctics amb un exàmen a desenvolupar. Per superar l'assignatura cal aprovar l'examen amb una nota mínima d'un 5.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual reflexió	Treballs de recerca i	A nivell individual es realitzaran treballs relacionats amb els continguts de l'assignatura on els alumnes hauran de ser capaços de reflexionar sobre els continguts teòrics i pràctics, buscar informació i resoldre problemes hipotètics que es plantejaran a classe. Per poder superar l'assignatura s'han d'haver lliurat els treballs en la data establerta per la professora i han de tenir cada un d'ells una puntuació mínima d'un 5.
Estudi i treball autònom en grup	Treball grupal	Es realitzarà un treball en grup. Per superar l'assignatura s'ha d'haver entregat i superat amb una nota mínima d'un 5 el treball grupal.

Estimació del volum de treball

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		28	1.12	28
Classes teòriques	Exposicions teòriques	14	0.56	14
Classes pràctiques	Tallers	12	0.48	12
Avaluació	Examen	2	0.08	2
Activitats de treball no presencial		72	2.88	72
Estudi i treball autònom individual	Treballs de recerca i reflexió	55	2.2	55
Estudi i treball autònom en grup	Treball grupal	17	0.68	17
Total		100	4	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 3, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Es valorarà positivament la participació activa de l'alumne a classe. La falta d'assistència repercutirà de forma negativa a la nota final de l'assignatura. Cal haver assistit un mínim d'un 65% de les classes per superar l'assignatura.

Per superar satisfactòriament l'assignatura cal:

- Haver superat l'examen final amb un mínim d'un 5.
- Haver realitzat el treball de grup i haver obtingut una nota mínima d'un 5. Es valorarà la qualitat i originalitat del treball presentat. Assimilació dels continguts. Comprensió dels conceptes fonamentals de l'assignatura. Capacitat d'anàlisi i de reflexió sobre el temari. Capacitat de saber relacionar conceptes.
- Haver entregat els treballs de reflexió i opinió individuals haver obtingut una nota mínima d'un 5 en cada un d'ells. Es valorarà la capacitat de reflexió i discussió de l'alumne. El nivell de fonamentació teòrica i grau d'ampliació realitzada per l'alumne (aprenentatge autònom). També es valorarà la redacció i ortografia.

El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball és motiu de desqualificació; l'estudiant haurà de repetir el treball havent d'esperar a la següent convocatòria per a la seva presentació. S'han de citar correctament les fonts bibliogràfiques dels treballs (normes APA).

Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació.

Copiar a un examen és motiu de desqualificació; l'estudiant haurà de repetir l'examen havent d'esperar a la següent convocatòria per a la seva presentació.

Exposicions teòriques

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Altres procediments (No recuperable)
Descripció	S'explicaran a classe els continguts teòrics de l'assignatura
Criteris d'avaluació	Es valorarà l'assistència a classe i implicació dels alumnes. Es valorarà positivament la participació activa de l'alumne a classe. La falta d'assistència repercutirà de forma negativa a la nota final de l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 10% per l'itinerari A

Tallers

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (No recuperable)
Descripció	Es treballaran en grups petits els continguts pràctics de l'assignatura, aplicant el vist a teoria en contextes escolars. Es valorarà positivament l'assistència a classe i la participació en les tallers de manera activa.
Criteris d'avaluació	Es valorarà l'assistència a classe i implicació dels alumnes.

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 3, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

Es valorarà positivament la participació activa de l'alumne a classe. La falta d'assistència repercutirà de forma negativa a la nota final de l'assignatura. Cal haver assistit un mínim d'un 65% de les classes per superar l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 10% per l'itinerari A

Examen

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (No recuperable)
Descripció	Es realitzarà un examen a final de curs per valorar l'adquisició dels coneixements teòrics i pràctics amb un examen a desenvolupar. Per superar l'assignatura cal aprovar l'examen amb una nota mínima d'un 5.
Criteris d'avaluació	Es realitzarà un examen final per valorar l'adquisició de coneixements teòrics i pràctics de l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 30% per l'itinerari A

Treballs de recerca i reflexió

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Altres procediments (No recuperable)
Descripció	A nivell individual es realitzaran treballs relacionats amb els continguts de l'assignatura on els alumnes hauran de ser capaços de reflexionar sobre els continguts teòrics i pràctics, buscar informació i resoldre problemes hipotètics que es plantejaran a classe. Per poder superar l'assignatura s'han d'haver lliurat els treballs en la data establerta per la professora i han de tenir cada un d'ells una puntuació mínima d'un 5.
Criteris d'avaluació	Treballs individuals. Els treballs de reflexió i opinió individuals haver obtingut una nota mínima d'un 5 en cada un d'ells. Es valorarà la capacitat de reflexió i discussió de l'alumne. El nivell de fonamentació teòrica i grau d'ampliació realitzada per l'alumne (aprenentatge autònom). També es valorarà la redacció i ortografia.

Percentatge de la qualificació final: 30% per l'itinerari A

Treball grupal

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Altres procediments (No recuperable)
Descripció	Es realitzarà un treball en grup. Per superar l'assignatura s'ha d'haver entregat i superat amb una nota mínima d'un 5 el treball grupal.
Criteris d'avaluació	Treball grupal. Es valorarà la qualitat i originalitat del treball presentat. Assimilació dels continguts. Comprensió dels conceptes fonamentals de l'assignatura. Capacitat d'anàlisi i de reflexió sobre el temari. Capacitat de saber relacionar conceptes.

Percentatge de la qualificació final: 20% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Es proporcionarà als alumnes tota una sèrie de documents per anar treballant l'assignatura al llarg del curs

Bibliografia bàsica

CASTILLO, G.. (1999). El adolescente y sus retos. Madrid: Pirámide.
WOOLFOLK, A. (2006). Psicología educativa. México, Pearson.

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 3, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

Bibliografia complementària

- BARCA, A. [et al.], (eds.). (1996). *Psicología de la instrucción. Vol HI: Componentes contextuales y relacionales del aprendizaje escolar*. Barcelona: EUB.
- FABER, A. & MAZLISH, E. (2002). *Cómo hablar para que sus hijos estudien en casa y en el colegio*. Barcelona: Medici.
- FIERRO, A. (1991). *Desarrollo social y de la personalidad en la adolescencia*. M carretero, J. Palacios y A. Marchesi (comps.). *Psicología evolutiva*, 3 (3ª ed.). Adolescencia, madurez y senectud. Madrid: Alianza.
- GONZÁLEZ, J. A; NUNEZ, J. V. C.; ÁLVAREZ, L.; SOLER, E. (2002). *Estrategias de aprendizaje. Concepto, evaluación e intervención*. Madrid: Santillana.
- KIMMEL, D.C. y WEINER, I.B. (1998). *La adolescencia: una adquisición del desarrollo*. Barcelona: Ariel.
- LUCA DE TENA, C.; RODRÍGUEZ, R.; SUREDA, I. (2001). *¿Cómo puedo favorecer las habilidades sociales de mis alumnos? Programa de habilidades sociales de mis alumnos*. Màlaga: Aljibe.
- LUTTE, G.. (1991). *Liberar la adolescencia*. Barcelona: Hereder.
- MARTÍ, E. Y ONRUBIA, J.. (1997) (Coords.). *Psicología del desarrollo: El mundo del adolescente*. Barcelona: Horsori.
- MONOREO Font, C., CASTELLÓ Badia, M. (1997). *Las estrategias de aprendizaje. Cómo incorporarlas a la práctica educativa*. Barcelona: edebé.
- MUSITU et al. (2001). *Familia y adolescencia*. Madrid: síntesis.
- PALACIOS, J. (1990). *¿Qué es la adolescencia?.* En J Palacios, A Marchesi, y C. Coll (Comps.). *Desarrollo psicologico y educación*, I. Madrid: Alianza, 299-309.
- POZO, J. I. (2001). *Aprendices y maestros: la nueva cultura del aprendizaje*. Madrid: Alianza.
- RICE, F. P. (2000). *Adolescencia. Desarrollo, relaciones y cultura*. Madrid: Prentice Hall.
- RODRÍGUEZ, R.I.; LUCA DE TENA, C. (2001). *¿Cómo puedo mejorar la motivación de mis alumnos? Programa de motivación en la Ensenanza Secundaria Obligatoria*. Màlaga: Aljibe.
- RODRÍGUEZ, R.I. ; LUCA DE TENA, C. (2001). *¿Cómo puedo mejorar la gestión y el control de mi aula? Programa de disciplina en la Ensenanza Secundaria Obligatoria*. Màlaga: Aljibe.
- TAPIA, J. A. (1997). *Motivar para el aprendizaje. Teoría y estrategias*. Barcelona: Edebé.
- TRIADÓ, C.; MARTÍNEZ, G. Y VILLAR, F. (2000). *Psicología del desenvolupament: Adolescència, maduresa i senectud*. Barcelona: Universitat de Barcelona.

Altres recursos

